

- типологічних особливостей енергоефективних житлових, громадських та виробничих будівель та споруд;
- технологічних та організаційних питань – методів проектування нових енергоефективних будівель та реконструкції існуючих, експериментального проектування, організації процесу архітектурної діяльності, менеджменту та моніторингу.

Тематика магістерських робіт має інноваційний характер, причетність до соціальних програм, наприклад, енергоефективне доступне та соціальне житло, екологічні аспекти енергозбереження.

Методологічна сутність організації наукової роботи магістрів полягає у виборі методів дослідження у відповідності до очікуваного результату. Дослідження здійснюються на основі застосування емпіричних та теоретичних методів. Емпіричні методи, що включають спостереження, експериментальні та евристичні методи, застосовуються при дослідженні енергоефективних будівель при необхідності отримання вихідних даних для подальших досліджень на основі фактичного матеріалу, вивчення літератури, натурних спостережень та експериментів. Теоретичні методи, основними з яких є аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, класифікація, моделювання, дають можливість визначити загальні базові риси процесів та явищ, формалізувати їх, синтезувати цілісне уявлення про предмет дослідження.

Магістерські програми є складовою частиною наскрізної програми енергозбереження в архітектурі в освітньо-професійній програмі вищої архітектурної освіти і мають відкритий характер – базуються на дисциплінах освітньо-професійної програми бакалавра архітектури та мають продовження в програмах підготовки кандидатів, докторів наук та підвищення кваліфікації.

О.І. Колодрубська,

кандидат архітектури, доцент Львівського національного аграрного університету

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧИХ ЗДОБУТКІВ АРХІТЕКТОРІВ ХХ ст. ПРИ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ АРХІТЕКТОРІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У процесі інтеграції національних систем освіти і науки у європейський простір з єдиними вимогами, критеріями і стандартами, так званий Болонський процес, змінюється парадигма освіти. Як зазначає Л. Гребнев: «Тепер уже не людину вчать, а людина вчиться». Зважаючи на нові тенденції у архітектурній освіті, коли метод входження у професію, який раніше був «методом навчання», все більше починає відходити на другі позиції, поступаючись місцем «методу самоосвіти», коли в учбовому процесі відповідальність за результати навчання більш активно буде переходити від педагогів до тих, хто

навчається, важливою залишається проблема підготовки фахівців. Світові тенденції в освіті демонструють сьогодні зміну статусу вищої освіти – з «сервісної сфери» для виробництва – на «головний соціокультурний інститут по розвитку особистостей». Важлива роль в цьому процесі належить створенню вузами середовища для самоосвіти та активності і самостійності студентів.

На сьогодні, у професії архітектора набуває значення підготовка і спеціалістів вузького профілю, особливо їх еліти – «спеціалістів-ідеологів» (так званих концептуалістів), які можуть задати нові траєкторії розуміння архітектури, культури і в цілому сфери мешкання. Їх підготовка повинна будуватися на якісно інших основах: не стільки на принципах «освіти» ремісників (тобто, навчання, натаскування на ремісничі дії), як на принципах «виховання» мислителів (тобто, вирощування піонерів прогресивного розвитку соціального змісту).

Проблеми виховання архітектора, розуміння ним суті архітектури у її зв'язках з природою, з матеріальними і духовними потребами людини і суспільства ставили на перше місце при спілкуванні зі студентами і своїми учнями багато майстрів архітектури. Таке розуміння процесу становлення архітектора можна побачити у багатьох видатних майстрів архітектури ХХ ст., зокрема, у французьких – Ле Корбюзьє, Жоржа Канділіса, у італійця Джіо Понті, у американця Люїса Кана, у японця Кензо Танге, у радянських – Віктора Весніна, Івана Жолтовського, Івана Фоміна, які були різними за творчими переконаннями, але єдиними у розумінні методу формування архітектора.

ХХ ст. залишило нам значну теоретичну спадщину у галузі архітектури. Так, яскраво представлена творчість Жоржа Канділіса у його роботі «Стати архітектором», що побачила світ у 70-тих роках. Автор прослідкував свій шлях у архітектурі та розказав про людей, котрі відкрили йому суть архітектури і відіграли визначальну роль у оволодінні архітектурною майстерністю. Із своїх наставників Канділіс виділив двох професорів, з яких один був поетом архітектури і відкрив для нього будинок селянина Родакіса, а інший – ученим-архітектором.

Відкриття архітектури для Канділіса відбулося на острові Егіна у власному будинку селянина Родакіса. Будинок являв собою групу поєднаних між собою кубічних об'ємів, які складали єдине ціле, з простими прорізами вікон таких розмірів, які були необхідними і саме там, де вони мали бути. Оскільки це був його світ, та його життя, Родакіс вклав у своє творіння всю душу, все своє серце і всю уяву. І додав, не усвідомлюючи, те, що необхідно для будівлі, щоби вона стала архітектурою, – любов і почуття. Цей об'ємний конгломерат селянин прикрасив скульптурними зображеннями вусатих голів на кутах кубічних об'ємів. Весь внутрішній простір було розділено за

функціональним принципом: місця для праці і для відпочинку. У будинку всі елементи були виконані з турботою і увагою. Раціональний комплекс будинку Родакіс несвідомо доповнив ірраціональним: скульптурними зображеннями символічних образів сфінкса (загадки), змії (розуму), свині (достатку), годинника (часу, що проходить), орла (сили), голів турків (захисників і покровителів). Це була не просто будівля, а відношення до життя. Зустріч з Родакісом залишила глибокий слід у житті архітектора.

Другим виховним і освітнім аспектом у житті Канділіса стала професійна робота у Ле Корбюзьє на будівництві житлового будинку у Марселі, у якому великий майстер прагнув показати всім, що нові часи вимагають нових вирішень і що ці вирішення у архітектурі не обмежуються тільки зовнішніми формами, а головним є внутрішній зміст і організація житлового середовища. Проте, щоби стати майстром, необхідно віднайти свій шлях у архітектурі, і Канділіс виходить на самостійну дорогу, присвячує свою працю спочатку «житлу для людей», а пізніше громадським спорудам, забудові зон відпочинку та викладацькій діяльності.

Процес становлення архітектора Канділіс розділяє як би на два потоки – виховання архітектора і його освіти. Ці потоки, протікаючи паралельно, поступово наближаються, щоб на момент зрілості людини злитися воедино, дати суспільству архітектора – людину і майстра. Для становлення архітектора необхідне поєднання глибокого розуміння поетичної природи архітектури з точними знаннями законів її побудови.

Творча спадщина майстрів архітектури є неоціненним джерелом підвищення рівня підготовки спеціалістів архітекторів у вищій школі.

І.В. Коротун,

*кандидат архітектури, доцент Чернівецького
національного університету ім. Ю. Федьковича*

ТВОРЧИСТЬ АРХІТЕКТОРА ЙОЗЕФА ГЛАВКИ В ЧЕРНІВЦЯХ

Архітектурний ансамбль Резиденції митрополитів Буковини і Далмації у місті Чернівцях – об'єкт видатного універсального значення, як шедевр архітектури XIX століття. Унікальний, такий, що не має аналогів у світовій практиці і неповторний у силу грандіозності затрат людської праці, фінансів, а також геніальності архітектурного задуму. Автор проекту – видатний віденський архітектор, меценат, громадський діяч, засновник Чеської національної академії мистецтв – Йозеф Главка. У 2008 році об'єкт внесений до тентатив листа, а 2010 року Комітет Світової культурної спадщини у Парижі передав досьє об'єкту до розгляду Центральної комісії ІКОМОС для підготовки